SAMRÅDET FOR OPHAVSRET
Lautrupsgade 9 – 2100 København Ø – Danmark
E-mail: info@samraadetforophavsret.dk – www.samraadetforophavsret.dk

Kulturdepartementet
Oslo, Norge

Høringssvaret er afgivet elektronisk via https://svar.regjeringen.no

1. september 2016

Høringssvar vedrørende forslag til ny lov om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverksloven)

Samrådet for Ophavsret benytter sig herved af lejligheden til at komme med bemærkninger til Det Kongelige Kulturdepartements høringsnotat om "Forslag til ny lov om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverksloven)".

Samrådet for Ophavsret er et uformelt samarbejde mellem alle de organisationer, der i Danmark repræsenterer ophavsmænd og udøvende kunstnere. På denne måde udtrykker høringssvar fra Samrådet for Ophavsret en række fælles synspunkter fra brancheorganisationerne i Danmark for skuespillere, journalister, dramatikere, filminstruktører, musikere og mange flere rettighedshavere. I alt indgår mere end 30 organisationer i samarbejdet. Yderligere information om Samrådet for Ophavsret, herunder medlemsskaren, kan findes på www.samraadetforophavssret.dk.

Samrådet for Ophavsret afgiver ofte høringssvar til danske myndigheder, herunder særligt til det danske Kulturministerium, vedrørende spørgsmål om ophavsret, og vi finder det derfor naturligt også at afgive høringssvar til det norske Kulturdepartement i forbindelse med høringen om ny lov om opphavsrett til åndsverk i Norge.

Overgang af ophavsret i ansættelsesforhold
Kulturdepartementet foreslår en kodificering af princippet om overgang af ophavsret i ansættelsesforhold. Departementet vurderer, at en sådan kodificering vil skabe klarhed og vil tilskynde parterne i et ansættelsesforhold til at overveje rettighedsspørgsmål, hvilket vil medføre, at spørgsmålet vil blive aftalereguleret i større omfang end hidtil.

Som det fremgår af høringsnotatet, er der i Danmark en ulovbestemt formodningsregel, hvorefter rettigheder overdrages til arbejdsgiveren i nødvendigt omfang. Dertil kommer, at arbejdsgiveren alene erhverver

Samrådets Forretningsudvalg

Sekretariatschef **Anna-Katrine Olsen**
tlf. 22 92 14 61 – ako@skuespillerforbundet.dk
Sekretariatschef **Sandra Anne Piras**
tlf. 3333 0888 – sandra@filmdir.dk
Chefjurist **Christina Bergholdt Knudsen**
tlf. 33 45 40 30 – cbk@dramatiker.dk

Juridisk og international chef **Jakob Hüttel**
tlf. 3330 6300 – jhl@koda.dk
Chefjurist **Morten Madsen**
tlf. 3524 0240 – mm@dmf.dk

de rettigheder, der er nødvendige for dennes sædvanlige virksomhed på det tidspunkt, den ansatte lavede værket.

På trods af, at forslaget til bestemmelsen (§ 5-6) indholdsmæssigt lægger sig tæt op ad den danske formodningsregel, er det Samrådets opfattelse, at en kodificering i åndverksloven vil være uhensigtsmæssig. Rettighedsoverdragelse skal ske ved aftale, som tillige er lovens udgangspunkt, og aftalefriheden bør således ikke indskrænkes ved sådanne retsregler.

Samrådet deler ikke departementets vurdering af, at en kodificering vil medføre, at rettighedsoverdragelse i ansættelsesforhold vil blive aftalereguleret i større omfang end hidtil. Tværtimod vil en lovregel som den foreslåede medføre, at den stærke part i ansættelsesforholdet helt vil undlade forhandlinger under henvisning til lovbestemmelsen. I Danmark forsøger producenter og broadcastere i større og større omfang at få minimeret de ansattes ophavsrettigheder og betaling for videreudnyttelse i de kollektive overenskomster. En lovbestemmelse om rettighedsovergang vil efter Samrådets opfattelse alene styrke arbejdsgivernes forhandlingsposition i forhold til dette spørgsmål.

Rimeligt vederlag ved overdragelse af ophavsret
Samrådet støtter forslaget om, at der indføres en bestemmelse i åndsverksloven om rimeligt vederlag ved overdragelse af ophavsret. Dog synes det ikke hensigtsmæssigt at afgrænse bestemmelsen, således at den ikke gælder i ansættelsesforhold.

Som beskrevet ovenfor er der et stort pres fra producenter og broadcastere for at minimere rettighedsbetaling. I den sammenhæng vil en bestemmelse om rimeligt vederlag – også i ansættelsesforhold - være positiv.

Såfremt afgrænsningen af bestemmelsen til ikke at gælde i ansættelsesforhold opretholdes, vil man kunne opleve en ændring i engagementsformen af skabende og udøvende kunstnere, idet rettighedshaverne vil have fordel af ikke at indgå i et egentlig ansættelsesforhold, men i stedet blive engageret som selvstændige. Dette vil have umiddelbare konsekvenser for kunstnernes ret til fx løn under sygdom og barsel, men på længere sigt vil det også kunne underminere rettighedshaverorganisationernes forhandlingsposition i forhold til de kollektive overenskomster, hvor man igennem en årrække har arbejdet for at bevare og styrke rettighedsbetalingen til ansatte rettighedshavere.

Samrådet foreslår således, at bestemmelsen om rimeligt vederlag ved overdragelse af ophavsret udvides til også at omfatte ansættelsesforhold.

Andre emner
- Samrådet noterer som noget positivt, at der lægges op til at ændre betegnelsen ”opphavsmann” til det kønsneutrale ”opphavsperson”.

- Samrådet finder det positivt, at man vil indføre erstatningsudmåling svarende til det dobbelte af et rimeligt vederlag ved forsætlige eller groft uagtsomme ophavsretskrænkelser. Det kunne overvejes, om erstatningsstørrelsen skulle angives som en minimumserstatning, og at der indføjes et ”som minimum” i bestemmelsen. På den måde vil der være større spillerum for domstolene i forbindelse med erstatningsudmålingen i meget grove sager.

Samrådet står naturligvis til rådighed for en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen
Samrådet for Ophavsret i Danmark